

তিনিটা মৌলিক নীতি আৰু ইয়াৰ দলীলৰাজি

[অসমীয়া – Assamese – آسامي]

শ্বাইখ মুহাম্মদ আত্ তাহিমী

৯০৯

অনুবাদ

ৰফিকুল ইছলাম বিন হাবিবুৰ ৰহমান দৰঙী

ইছলামী বিশ্ববিদ্যালয়, মদীনা ছৌদি আৰব

তত্ত্বাবধানত

দাৰুণ তাওহীদ লিট্ তালীফ ওৱাত তাৰ্জামাহ

(বলোগড়া, খাকপেটীয়া, দৰং অসম) □

الأصول الثلاثة وأدلتها

الشيخ: محمد التميمي

ترجمة: رفيق الاسلام بن حبيب الرحمن

تحت إشراف:

دار التوحيد للتأليف والترجمة

দাৰুত তাওহীদ লিৎ তালীফ ওৱাত তাৰ্জামাহ

(বলোগড়া, খাৰুপেটীয়া, দৰং অসম)

পৰ্যবেক্ষকসকলৰ নাম

১. শ্বাইখ নৱাব আলী
(সাধাৰণ সম্পাদক,
জমিয়তে আহলে
হাদিছ অসম)
২. ড. আব্দুল মুকিত
৩. অধ্যাপক জছিম
উদ্দিন শেখ

أسماء المراجعين

1. الشيخ نواب علي (أمين
العام: لجمعية أهل الحديث
أسام)
2. دكتور عبد المقبت
3. برفيسر جسيم الدين شيخ

গ্ৰন্থস্বত্ব অনুবাদক কৰ্তৃক সংৰক্ষিত

কিতাপৰ নামঃ	তিনিটা মৌলিক নীতি আৰু ইয়াৰ দলীলৰাজি
লেখকঃ	শ্বাইখ মুহাম্মদ আত্ তামীমী
অনুবাদকঃ	ৰফিকুল ইছলাম বিন হাবিবুৰ ৰহমান দৰঙী
প্ৰকাশকঃ	অসমীয়া ইছলাম হাউছ বেবছাইট
প্ৰথম প্ৰকাশঃ	১৪৩৭ হিজৰী, ২০১৬ চন
মূল্যঃ	বিনামূলীয়া বিতৰণৰ বাবে (কিন্তু আপোনাৰ কপিটো সংগ্ৰহ কৰাৰ আগতে কিবা এটা বৰঙণী দিবলৈ নাপাহৰিব যাতে পুনৰ ছপা কৰাত সহায় হয়)

যিকোনো ধৰণৰ সংশোধনিৰ বাবে আমাৰ লগত যোগাযোগ কৰক

assamese@islamhouse.com

প্ৰাপ্তিস্থান

দাৰু তাওহীদ লিভ্ তালীফ ওৱাত তাৰ্জামাহ

(বেলোগড়া, নিজ খাৰুপেটীয়া, দৰং অসম)

www.islamhouse.com/as

‘জমিয়তে আহলে হাদিছ অসম’ৰ সাধাৰণ সম্পাদক তথা ‘আদৰ্শ হাইস্কুল,
বাঘপুৰী’ৰ প্ৰধান শিক্ষক- মো: মো: নৱাব আলী এম এম, এম এ, এল এল বি,
বি এড, পবিন চাহেবৰ জ্ঞান গৰ্ভ-

“ঙভেছাবানী”

অসমৰ দৰং জিলাৰ বাসিন্দা তথা ছোঁদি আৰবস্থিত “মদীনা ইছলামী বিশ্ববিদ্যালয়”ৰ শিক্ষাৰ্থী হাফিজ ৰফিকুল ইছলাম বিন হাবিবুৰ ৰহমান দৰঙী চাহেব কৰ্তৃক অনুদিত পুথি “তিনিটা মৌলিক নীতি আৰু ইয়াৰ দলীলৰাজি”ৰ পাণ্ডুলিপি পঢ়ি আনন্দিত হোৱাৰ লগে লগে তেখেতৰ এই মহান পঢ়েপঢ়াৰ বাবে তেখেতলৈ ধন্যবাদ জ্ঞাপন কৰিছোঁ। কিতাপ খনত উল্লেখ কৰা মৌলিক নীতি তিনিটাৰ বিষয়ে সম্যক ধাৰণা আৰু জ্ঞান থকাটো পতিজন মুছলমান নৰ-নাৰীৰ বাবে অপৰিহাৰ্য। যিহেতু অসমীয়া ভাষাত এনেকুৱা তথ্য সম্বলিত সঠিক ধাৰনাৰ কিতাপ পায় নাই বুলি ক’লেও অতু্যক্তি নহয়। সেয়ে কিতাপ খনে অসমীয়া ভাষা-ভাষীৰ জনগনক ইহকাল আৰু পৰকালত সাফল্য মণ্ডিত হোৱাৰ ক্ষেত্ৰত বিশেষ ভাৱে সহায় কৰিব বুলি মই ভাবোঁ। কিতাপ খনত ভাষাৰ সংশোধনী মূলক কিছুমান টিপ্সনী সংযোজন কৰাৰ দৰে মহান কামত মোৰ দৰে সাধাৰণ ব্যক্তিক জড়িত কৰাৰ বাবে মহান আল্লাহ তাআলাৰ ওচৰত মই কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিছোঁ। অনুবাদকৰ এই সু পঢ়েপঢ়া আল্লাহৰ দৰবাৰত গৃহীত হওক আৰু পাঠক সমাজৰ দ্বাৰাও সমাদৃত হওক তাকে কামনা কৰিছোঁ।

সদৌ শেষত আল্লাহ তাআলাৰ ওচৰত দুআ কৰিছোঁ, যাতে তেওঁ আমাক আটাইকে সঠিক পথত পৰিচালিত কৰি জান্নাতৰ অফুৰন্ত শান্তি লাভ কৰিবলৈ তৌফিক দিয়ে। আমীন। ইতি

খাকছাৰ

মো: নৱাব আলী

শান্তি মঞ্জিল (বাঘপুৰী)

অনুবাদকৰ কথা

الحمد لله والصلاة والسلام على رسول الله وعلى آله وصحبه ومن والاه: وبعد.

আকিদা যিহেতু ইছলামৰ মৌলিক বিষয়। আকিদা সঠিক নহ'লে কোনো আমল গ্ৰহণযোগ্য নহয়। প্ৰত্যেকজন মুছলিমৰ কৰ্তব্য আকাদা বা সঠিক ধৰ্ম বিশ্বাস সম্পৰ্কে যথাযথ জ্ঞান অৰ্জন কৰা। গতিকে উক্ত কিতাপ খনত আকাদাৰ তিনিটা মৌলিক বিষয়লৈ লেখকে অতি সুন্দৰ ভাৱে প্ৰমান সহকাৰে আলোচনা কৰিছে। কিতাপ খন প্ৰত্যেকজন মুছলমানৰ বাবেই গুৰুত্বপূৰ্ণ। সেয়ে অসমীয়া ভাষাৰ জ্ঞান ধাৰী লোক সকলৰ বাবে কিতাপখন অসমীয়া ভাষাত অনুবাদ কৰাৰ পয়োজনীয়তা অনুভৱ কৰিছিলোঁ। আল্লাহৰ অশেষ কৃপাত সেয়া সম্পন্ন হ'ল। মানুহ মাত্ৰেই ভুল হোৱাটো স্বাভাৱিক। গতিকে বৈ যোৱা ভুল ত্ৰুটিৰ বাবে ক্ষমা বিছাৰিছোঁ লগতে ত্ৰুটি সমূহ আঙুলিয়া দি আমাক অৱগত কৰালে আমি নথৈ আনন্দিত হ'ম। যাতে অহা সংস্কৰণত ত্ৰুটিবোৰ গুধৰাব পাৰোঁ।

মই কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিছোঁ পৰ্যবেক্ষক সকলৰ, তেখেত সকলে নিজৰ অতি মূল্যবান সময়ৰ পৰা কিছু সময় উলিয়াই কিতাপ খনৰ পাণ্ডলিপিখন চাই দিয়ে। গতিকে মই তেখেত সকলক আন্তৰিক ধন্যবাদ জ্ঞাপন কৰিছোঁ। লগতে কিতাপ খন ছপা কৰোঁতে যিসকল শুভাকাঙ্ক্ষিয়ে আগভাগ লৈছে তেখেত সকলকো ধন্যবাদ জনাইছোঁ।

অৱশেষত আল্লাহৰ ওচৰত প্ৰাৰ্থনা কৰিছোঁ যে, হে আল্লাহ মোৰ এই ক্ষুদ্ৰ প্ৰচেষ্টা কবুল কৰা। ইয়াক মোৰ পিতৃ-মাতৃ আৰু শিক্ষকবৃন্দৰ বাবে ছদকায় যাৰিয়াত পৰিণত কৰা। সৰু-বৰ যিয়েই কিতাপখন ছপা কৰি উলিৱাওঁতে সহায় কৰিছে তেওঁলোকৰ বাবে নাজাতৰ জৰিয়া বনাই দিয়া। হে আল্লাহ পাঠক বৃন্দক ইয়াৰ উপকাৰৰ পৰা বঞ্চিত নকৰিবা। আমীন।

ইতি

ৰফিকুল ইছলাম বিন হাবিৰ ৰহমান দৰঙী

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

হে পাঠক বৃন্দ ! আল্লাহ আপোনাৰ ওপৰত কৰুণা বৰ্ষণ কৰক। জানি থওঁক যে,

চাৰিটা বিষয়ে জ্ঞানলাভ কৰা আমাৰ বাবে অত্যন্ত আৱশ্যকঃ

- ✚ শিক্ষা: এনে শিক্ষা অৰ্জন কৰা যাৰ সহায়ত দলীল-প্ৰমানসহ আল্লাহ তাআলা, তেওঁৰ নবী আৰু দ্বীন-ইছলাম সম্পৰ্কে সম্যক জ্ঞান লাভ কৰিব পাৰি।
 - ✚ সেই শিক্ষাৰ বাস্তৱ ৰূপায়ন।
 - ✚ সেই পিনে মানৱ জাতিক আহ্বান কৰা।
 - ✚ আৰু এই দায়িত্ব পালন কৰিবলৈ যি কষ্ট ও বিপদ-বিপৰ্যয়ৰ সন্মুখীন হবলগীয়া হ'ব তাৰ ওপৰত ধৈৰ্য্য ধাৰণ কৰা।
- ইয়াৰ প্ৰমান যেনে আল্লাহ তাআলাই কৈছে:

وَالْعَصْرِ . إِنَّ الْإِنْسَانَ لَفِي خُسْرٍ . إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَتَوَّصُوا بِالحَقِّ وَتَوَّصُوا بِالصَّبْرِ (سورة العصر: 1-3)

অৰ্থ: কালৰ শপত। মানৱ জাতি নিশ্চতভাৱে ক্ষতিগ্ৰস্ত। সেইসকল লোকৰ বাহিৰে যি সকলে ঈমান আনিছে আৰু সৎ কৰ্ম কৰিছে, এজনে আন জনক ন্যায্যৰ উপদেশ দিয়ে আৰু ধৈৰ্য্য ধাৰণ কৰিবলৈ উৎসাহ দিয়ে।

উপৰোক্ত ছুৰা সম্পৰ্কে ইমাম শ্বাফেয়ী (বাহিমাছল্লা আলাইহি) এই অভিমত পোষণ কৰিছে-“যদি আল্লাহ তাআলা এই ছুৰাৰ বাহিৰে আন কোনো ছুৰা অৱতীৰ্ণ নকৰিলেহেতেন, তেন্তে তেওঁৰ সৃষ্টিৰ বাবে এই ছুৰাটোৱেই যথেষ্ট হলেহেতেন।”

ঈমাম বুখাৰী বাহিমাছল্লাহ তেওঁৰ সংকলিত ছহীহ বুখাৰীৰ এটা অধ্যায়ৰ শিৰোনামা “কথা-কৰ্মৰ আগত শিক্ষা লাভ কৰা” বুলি লিখিছে।

যেনে পৱিত্ৰ কোৰআনত কোৱা হৈছেঃ

فَاعْلَمْ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاسْتَغْفِرْ لِذَنْبِكَ وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ (سورة محمد: 19)

অৰ্থ: জানি থোৱা, আল্লাহ ব্যতীত আন কোনো সত্য উপাস্য নাই। নিজৰ ভুল-ভ্ৰান্তিৰ বাবে আৰু মু'মিন পুৰুষ-মহিলাৰ বাবে ক্ষমা প্ৰাৰ্থনা কৰা। (ছুৰা মুহাম্মাদ: ১৯)

ইয়াত আল্লাহ তাআলা কথা ও কাৰ্যৰ আগত জ্ঞান অৰ্জন কৰিবলৈ আদেশ দিছে। জানি থোৱা, আল্লাহ তোমাৰ ওপৰত কৰুণা বৰ্ষণ কৰক। প্ৰত্যেক মুছলিম নৰ-নাৰীৰ বাবে নিম্নোক্ত তিনিটা বিষয়ে জ্ঞান অৰ্জন কৰা আৰু সেই মতে তাৰ ওপৰত আমল কৰা অপৰিহাৰ্য। সেই বিষয় তিনিটা হৈছেঃ

১) আল্লাহেই আমাক সৃষ্টি কৰিছে, জীৱিকা প্ৰদান কৰিছে আৰু তেওঁ আমাক কোনো দায়িত্ব নিদি এনেই এৰি দিয়া নাই। তেওঁ আমাৰ হিদায়তৰ বাবে আমাৰ ওচৰত ৰাছুল প্ৰেৰণ কৰিছে। যি ব্যক্তি তেওৰ আহ্বান কবুল কৰিব তেওঁ জান্নাতত প্ৰৱেশ কৰিব আৰু যিয়ে তেওঁৰ আদেশ অমান্য কৰিব সি জাহান্নামত প্ৰৱেশ কৰিব। ইয়াৰ সপক্ষে কোৰআনৰ আয়াত যেনেঃ

إِنَّا أَرْسَلْنَا إِلَيْكُمْ رَسُولًا شَاهِدًا عَلَيْكُمْ كَمَا أَرْسَلْنَا إِلَىٰ فِرْعَوْنَ رَسُولًا . فَعَصَىٰ فِرْعَوْنُ الرَّسُولَ فَأَخَذْنَاهُ أَخْذًا وَبِيًّا (سورة المزمل: 15-16)

অৰ্থ: ফিৰআউনৰ ওচৰলৈ এজন ৰাছুল পঠোৱাৰ দৰে তোমালোকলৈও আমি সাক্ষী স্বৰূপে এজন ৰাছুল পঠাইছোঁ। ফিৰআউনে ৰাছুলক অমান্য কৰিলে; সেই কাৰণে আমি তাক কঠোৰ শাস্তি দিলো। (ছুৰা মুজাম্মিল: ১৫-১৬)

২) ইবাদত আৰু উপাসনাৰ ক্ষেত্ৰতো আল্লাহ তাআলা কোনোবাক তেওঁৰ অংশীদাৰ হিচাপে পছন্দ নকৰে। যদিও সি সান্নিধ্য লাভ কৰা ফিৰিস্তাই হওক বা প্ৰেৰিত ৰাছুলে নহওক কিয়।

যেনে আল্লাহ তাআলা কৈছেঃ

وَأَنَّ الْمَسَاجِدَ لِلَّهِ فَلَا تَدْعُوا مَعَ اللَّهِ أَحَدًا (سورة الحين: 18)

অর্থ: ছাজদাৰ ঠাইসমূহ (মছজিদ সমূহ) কেৱল আল্লাহৰ বাবে, গতিকে তাত আল্লাহৰ লগত আন কোনোবাক আহ্বান নকৰিবা। (ছুৰা জ্বিন, ১৫)

৩) যি সকলে নবীৰ অনুগত্য কাৰী আৰু আল্লাহৰ একত্ববাদ স্বীকাৰ কাৰী তেওঁলোকৰ পক্ষে এনে লোকৰ লগত বন্ধুত্ব কৰা কেতিয়াও বৈধ নহয় যি সকল আল্লাহ আৰু তেওঁৰ ৰাছুলৰ বিৰোধাচৰণ কৰে। যদিও সিহঁত ঘনিষ্ঠ আত্মীয় নহওক কিয়। যেনে আল্লাহ তাআলাই কৈছেঃ

لَا تَجِدُ قَوْمًا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ يُوَادُّونَ مَنْ حَادَّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَوْ كَانُوا آبَاءَهُمْ أَوْ أَبْنَاءَهُمْ
أَوْ إِخْوَانَهُمْ أَوْ عَشِيرَتَهُمْ أُولَئِكَ كَتَبَ فِي قُلُوبِهِمُ الْإِيمَانَ وَأَيَّدَهُم بِرُوحٍ مِنْهُ وَيُدْخِلُهُمْ جَنَّاتٍ
تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ أُولَئِكَ حِزْبُ اللَّهِ أَلَا إِنَّ حِزْبَ
اللَّهِ هُمُ الْمُفْلِحُونَ (سورة المجادلة: 22)

অর্থ: যিসকলে আল্লাহ আৰু তেওঁৰ ৰাছুলৰ প্ৰতি ঈমান আনিছে, তেওঁলোকে আল্লাহ আৰু তেওঁৰ ৰাছুলৰ বিৰুদ্ধাচৰণ কৰা মানুহক কেতিয়াও ভাল নাপায়, যদিও সিহঁত তেওঁলোকৰ পিতৃ, সন্তান নাইবা নিজ বংশ-পৰিয়ালৰ মানুহেই নহওক কিয়! এওঁ লোক সেই সকল মানুহ, যি সকলৰ অন্তৰত আল্লাহে ঈমান বন্ধমূল কৰি দিছে আৰু তেওঁৰ পৰা প্ৰেৰিত (ফিৰিস্তা তথা) আত্মীক শক্তিৰ দ্বাৰা তেওঁলোকক শক্তিশালী কৰিছে। তেওঁলোকক তেওঁ(আল্লাই) এনে জান্নাতত প্ৰবেশ কৰাব যাৰ তলেদি নিজৰাবোৰ প্ৰবাহিত হৈ আছে, তাত তেওঁলোক চিৰকাল থাকিব। আল্লাহ তেওঁলোকৰ প্ৰতি সন্তুষ্ট আৰু তেওঁলোকো আল্লাহৰ প্ৰতি সন্তুষ্ট। তেওঁলোকেই আল্লাহৰ সৈন্যবাহিনী। জানি থোৱা, আল্লাহৰ সৈন্যবাহিনীয়েই সফলতা লাভ কৰিব। (ছুৰা মুজাদালা: ২২)

জানি খওঁক, (আল্লাহে তোমাক তেওঁৰ আনুগত্য কৰিবলৈ আৰু তেওঁৰ আদেশ মানিবলৈ পথ প্ৰদৰ্শন কৰক) নিশ্চয় একনিষ্ঠ আনুগত্যই হৈছে মিল্লাতে ইবাহীমৰ মূল কথা। আৰু সেইটো হৈছে যে, তুমি কেৱল আল্লাহৰ উপাসনা কৰিবা আৰু কেৱল তেওঁৰ বাবেই দ্বীন-ইছলামক আন্তৰিকতাৰে আৰু একাগ্ৰচিত্তে মানিবা। আৰু আল্লাহ তাআলা সমগ্ৰ মানৱ জাতিক ইয়াৰ বাবে আদেশ দিছে আৰু এই উদ্দেশ্যেই সিহঁতক সৃষ্টি কৰিছে। যেনে আল্লাহ তাআলা কৈছেঃ

وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ (سورة الذاريات: 56)

অৰ্থ: আৰু আমি জ্বিন আৰু মানুহক কেৱল মাথোন মোৰহে উপাসনা কৰিবলৈ সৃষ্টি কৰিছো। (ছুৰা যাৰিয়াত: ৫৬)

‘মোৰহে উপাসনা কৰিব’ ইয়াৰ অৰ্থ- তেওঁলোকে মোক এক ও একক বুলি স্বীকাৰ কৰিব। মূল কথা আল্লাহৰ শ্ৰেষ্ঠ আদেশ হৈছে ‘তাওহীদ’। ইয়াৰ অৰ্থ- ‘সৰ্বপকাৰ উপাসনা আনুগত্য এককভাৱে কেৱল মাত্ৰ আল্লাহৰ বাবেই নিৰ্দিষ্ট কৰা। আনহাতে তেওঁৰ প্ৰধানতম নিষেধাজ্ঞা হৈছে শ্বিৰ্ক। অৰ্থাৎ আল্লাহৰ লগত আনক অংশীদাৰ স্থাপন কৰা।

যেনে আল্লাহ তাআলা কৈছেঃ

وَاعْبُدُوا اللَّهَ وَلَا تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا (سورة النساء: 36)

অৰ্থ: আৰু কেৱল আল্লাহৰেই উপাসনা কৰা। আৰু তেওঁৰ লগত আনক অংশীদাৰ স্থাপন নকৰিবা। (ছুৰা নিছা: ৩৬)

الأصول الثلاثة

তিনিটা মৌলিক নীতি

যদি আপোনাক প্রশ্ন কৰা হয় যে, সেই মৌলিক তিনিটা কি কি যিটো প্ৰত্যেক মানুহৰে জনা অপৰিহাৰ্য, তেতিয়া উত্তৰ দিব যে সেই বিষয় তিনিটা হৈছে:

- ১) প্ৰত্যেক মানুহৰেই তেওঁৰ প্ৰতিপালক সম্পৰ্কে জ্ঞান ৰখা।
- ২) তেওঁৰ দ্বীন বা জীৱন বিধান সম্পৰ্কে সম্যক জ্ঞান ৰখা আৰু
- ৩) তেওঁৰ নবী মুহাম্মাদ চাল্লাল্লা-হু আলাইহি অছাল্লাম সম্পৰ্কে জনা অপৰিহাৰ্য।

الأصل الأول

প্রথম মৌলিক নীতি

প্রতিপালক সম্পর্কে জ্ঞানঃ

যদি আপোনাক প্রশ্ন কৰা হয় যে 'আপোনাৰ প্রতিপালক কোন ?

তেতিয়া উত্তৰ দিবঃ সেই মহান আল্লাহ যিজনে মোক আৰু আন আন গোটেই সৃষ্টি জীৱকে তেওঁৰ বিশেষ অনুগ্রহৰ দ্বাৰা লালন-পালন কৰে। তেৱেঁই মোৰ একমাত্র প্রতিপালক। তেওঁৰ বাহিৰে মোৰ আন কোনো উপাস্য নাই। যেনে আল্লাহ তাআলা কৈছেঃ

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ (سورة الفاتحة : 1)

অর্থ: সকলো ধৰণৰ প্ৰশংসা কেৱল সমগ্ৰ জগতৰ প্রতিপালক আল্লাহৰ বাবে। (ছুৰা ফাতিহা)

আল্লাহৰ বাহিৰে সকলো বস্তুই তেওঁৰ সৃষ্টি আৰু ময়োঁ সেই সৃষ্টি জগতৰ এটা অংশ মাত্র।

আৰু যদি আপোনাক প্ৰশ্ন কৰা হয় যে “আপুনি কেনেকৈ আপোনাৰ প্রতিপালক চিনি পালে ?”

তেতিয়া উত্তৰ দিবঃ 'তেওঁৰ নিদৰ্শনসমূহ আৰু তেওঁৰ সৃষ্টিসমূহৰ দ্বাৰা মই মোৰ প্ৰভুক চিনি পাইছোঁ। তেওঁৰ নিদৰ্শনসমূহ যেনে দিন-ৰাতি, চন্দ-সূৰ্য আৰু তেওঁৰ সৃষ্টিসমূহৰ মাজত হৈছে যেনে সাত আকাশ আৰু সাত পৃথিৱী আৰু ইয়াৰ মাজত যি আছে আৰু এই দুটাৰ মাজত যি আছে।

وَمِنْ آيَاتِهِ اللَّيْلُ وَالنَّهَارُ وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ لَا تَسْجُدُوا لِلشَّمْسِ وَلَا لِلْقَمَرِ وَاسْجُدُوا لِلَّهِ الَّذِي
خَلَقَهُنَّ إِن كُنتُمْ إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ (سورة حم السجدة: 37)

অর্থ: তেওঁৰ কিছুমান নিদৰ্শন হ'ল, দিন আৰু ৰাতি, জোন আৰু বেলি। তোমালোকে বেলিকো ছাজদা নকৰিবা আৰু জোনকো ছাজদা নকৰিবা; বৰং আল্লাহকহে ছাজদা কৰিবা যিজনে সেইবোৰ সৃষ্টি কৰিছে, যদি তোমালোকে সঁচাকৈয়ে তেওঁৰহে উপাসনা কৰা। (ছুৰা হা-মীম ছাজদা: ৩৭)

আৰু কৈছে:

إِنَّ رَبَّكُمُ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ يُغْشِي اللَّيْلَ
النَّهَارَ يَطْلُبُهُ حَثِيثًا وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ وَالنُّجُومُ مُسَخَّرَاتٌ بِأَمْرِهِ أَلَا لَهُ الْخَلْقُ وَالْأَمْرُ تَبَارَكَ اللَّهُ رَبُّ
الْعَالَمِينَ (سورة الأعراف: 54)

অর্থ: নিশ্চয় তোমালোকৰ প্ৰতিপালক সেইজন আল্লাহ যিজন ছয় দিনত আকাশমণ্ডল আৰু পৃথিৱী সৃষ্টি কৰিছে। তাৰ পিছত তেওঁ নিজ সিংহাসনত উপবিষ্ট হৈছে। তেওঁ দিনক ৰাতিৰে আচ্ছন্ন কৰে আৰু দিনে ৰাতিৰ পিছত তীব্ৰ বেগে গতি কৰে। সূৰ্য, চন্দ্ৰ আৰু তৰাবোৰ তেৱেঁই সৃষ্টি কৰিছে। আৰু সেইবোৰ তেওঁৰ বিধি-বিধানৰ আদেশানুগত। জানি থোৱা সকলো সৃষ্টি তেওঁৰেই; তেওঁৰেই সাৰ্বভৌম কৰ্তৃত্ব। বিশ্বজগতৰ প্ৰতিপালক, আল্লাহ মহিমাশিত। (ছুৰা আৰাফ: ৫৪)

আৰু কৈছে:

يَا أَيُّهَا النَّاسُ اعْبُدُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ . الَّذِي جَعَلَ
لَكُمْ الْأَرْضَ فِرَاشًا وَالسَّمَاءَ بِنَاءً وَأَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجَ بِهِ مِنَ الثَّمَرَاتِ رِزْقًا لَكُمْ فَلَا
تَجْعَلُوا لِلَّهِ أَنْدَادًا وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ (سورة البقرة: 21-22)

অৰ্থ: হে মানৱ জাতি! তোমালোকে নিজৰ প্ৰভুৰ উপাসনা কৰা, যিজনে তোমালোকক আৰু তোমালোকৰ পূৰ্বৱৰ্তী সকলো মানুহকেই সৃষ্টি কৰিছে যাতে তোমালোক ধৰ্মভীৰু হোৱা। তেৱেঁই তোমালোকৰ বাবে পৃথিৱীখনক শয্যা কৰি দিছে আৰু আকাশখনক চাল বনাই দিছে আৰু তাৰ পৰা পানী বৰ্ষাইছে আৰু সেই পানীৰে নানাবিধ ফলমূল উৎপন্ন কৰি তোমালোকৰ বাবে খাদ্যৰ যোগান ধৰিছে। এই কথাবিলাক যিহেতু তোমালোকে জানা, গতিকে তোমালোক আল্লাহৰ লগত আনক অংশীদাৰ স্থাপন নকৰিবা। (ছুৰা আল-বাকাৰাহ:২১-২২)

ইবনে কাছীৰ ৰাহিমাছল্লাহ কৈছে: এইবোৰ বস্তুৰ যিজন সৃষ্টিকৰ্তা তেৱেঁই ইবাদতৰ একমাত্ৰ যোগ্য”।

ইবাদতৰ প্ৰকাৰ সমূহ যিবোৰ আল্লাহ তাআলাই নিৰ্দেশ দিছেঃ
যেনে

- ✳ (আল-ইছলাম) - আল্লাহৰ আনুগত্য কৰিবলৈ নিজকে সমৰ্পণ কৰা।
- ✳ (আল-ঈমান) - বিশ্বাস স্থাপন কৰা।
- ✳ (আল-ইহছান) - নিষ্ঠাৰ সৈতে আমল কৰা। দয়া আৰু সহানুভূতি প্ৰদৰ্শন, উপকাৰ সাধন কৰা।
- ✳ (আদ-দুআ) - দুআ কৰা, প্ৰাৰ্থনা কৰা, আহ্বান কৰা, মাতা।
- ✳ (আল-খাওফ) - ভয়-ভীতি।
- ✳ (আৰ-ৰাজা) - আশা-আকাংখা।
- ✳ (আত-তাৱাক্কুল) - নিৰ্ভৰশীলতা, ভৰসা।
- ✳ (আৰ-ৰাগবাহ) - অনুৰাগ, আগ্ৰহ।
- ✳ (আৰ-ৰাহবাহ) - ভয়-ভীতি।
- ✳ (আল-খুশ্বু) - বিনয়-নম্ৰতা।
- ✳ (আল-খাশ্বয়া) - অমঙ্গলৰ আশংকা।

- ✳ (আল-ইনা-বাহ) - আল্লাহৰ অভিমুখা হোৱা, তেওঁৰ প্ৰতি প্ৰত্যৱৰ্তন কৰা।
- ✳ (আল-ইছতিআনাহ) - সাহায্য প্ৰাৰ্থনা কৰা।
- ✳ (আল-ইছতিআযা) - আশ্ৰয় প্ৰাৰ্থনা কৰা।
- ✳ (আল-ইছতিগাহা) - নিৰুপায় ব্যক্তিৰ বিপদ উদ্ধাৰৰ বাবে আশ্ৰয় প্ৰাৰ্থনা কৰা।
- ✳ (আয্-জবাহ) - আত্মত্যাগ বা কুৰবানী কৰা।
- ✳ (আন-নয্ব) - মান্ত কৰা।

এইবোৰ আৰু আন আন যি পদ্ধতি সমূহৰ আদেশ ও নিৰ্দেশ আল্লাহ তাআলাই দিছে সকলো বোৰ তেওঁৰ সন্প্ৰি লাভৰ বাবে কেৱলমাত্ৰ তেওঁৰ ওচৰতেই মাগিব লাগিব। আনৰ ওচৰত নহয়। যেনে আল্লাহ তাআলা কৈছেঃ

وَأَنَّ الْمَسَاجِدَ لِلَّهِ فَلَا تَدْعُوا مَعَ اللَّهِ أَحَدًا (سورة الجن: 18)

অৰ্থ: ছাজদাৰ ঠাইসমূহ কেৱল আল্লাহৰ বাবে, গতিকে তাত আল্লাহৰ লগত আনক আহ্বান নকৰিবা। (ছুৰা জিন ১৮)

গতিকে উপৰোক্ত বিষয়সমূহৰ যিকোনো এটা যদি আল্লাহৰ বাহিৰে আনৰ বাবে সম্পাদিত কৰা হয় তেন্তে সি মুশ্বৰিক ও কাফিৰ বুলি পৰিগণিত হব। এই বিষয়ে আল্লাহ তাআলা কৈছেঃ

وَمَنْ يَدْعُ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ لَا بُرْهَانَ لَهُ بِهِ فَإِنَّمَا حِسَابُهُ عِنْدَ رَبِّهِ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الْكَافِرُونَ (سورة المؤمنون: 117)

অৰ্থ: যিজন ব্যক্তিয়ে আল্লাহৰ লগত আন কোনো উপাস্যক মাতে, ইয়াৰ সমৰ্থনত তাৰ লগত কোনো প্ৰমান নাই; এনে ব্যক্তিৰ হিচাপ-নিকাচ তাৰ প্ৰতিপালকৰ ওচৰত। নিশ্চয় কাফিৰ আৰু অবিশ্বাসীসকল কেতিয়াও কল্যাণ পাব নোৱাৰে। (ছুৰা আল-মুমিনুন: ১১৭)

নবী চাফাফা-হ আলাইহি অছাফাফাফে কৈছেঃ

الدُّعَاءُ مُمَّحُ الْعِبَادَةِ

অৰ্থ: দুআ বা প্ৰাৰ্থনা হৈছে ইবাদতৰ মূল।

আৰু আফাফা তাতালা কৈছেঃ

وَقَالَ رَبُّكُمْ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِي سَيَدْخُلُونَ جَهَنَّمَ دَاخِرِينَ
(সূৰা মুমিন: 60)

অৰ্থ: তোমালোকৰ প্ৰতিপালকে কৈছে, “একক ভাৰে মোকেই প্ৰাৰ্থনা কৰা।
ময়েই তোমালোকৰ প্ৰাৰ্থনা মঞ্জুৰ কৰিম। যিবিলাক মানুহে গৰ্ব-
অহংকাৰবশতঃ মোক উপাসনা কৰাৰ পৰা বিৰত থাকে নিশ্চয় সিহঁত
লাঞ্ছিত-অপমানিত হৈ জাহান্নামত প্ৰবেশ কৰিব।” (ছূৰা মুমিন: ৬০)

ভয়ঃ ইয়াৰ প্ৰমান যেনেঃ

فَلَا تَخَافُوهُمْ وَخَافُونَ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ (سورة آل عمران: 175)

অৰ্থ: সেয়ে তোমালোক সিহঁতক ভয় নকৰিবা, মোকহে ভয় কৰা। যদি
তোমালোক প্ৰকৃত মুমিন হোৱা। (ছূৰা আলে-ইমৰাণ: ১৭৫)

আশাঃ ইয়াৰ প্ৰমান যেনেঃ

فَمَنْ كَانَ يَرْجُوا لِقَاءَ رَبِّهِ فَلْيَعْمَلْ عَمَلًا صَالِحًا وَلَا يُشْرِكْ بِعِبَادَةِ رَبِّهِ أَحَدًا (سورة الكهف: 110)

অৰ্থ: এতেকে যিজন ব্যক্তিয়ে তেওঁৰ প্ৰভুৰ সাক্ষাৎ কামনা কৰে তেওঁ যেন সৎকৰ্ম কৰে আৰু ইবাদতৰ ক্ষেত্ৰত তেওঁৰ প্ৰতিপালকৰ লগত যেন আন কাকো অংশীদাৰ নকৰে। (ছুৰা কাহাফ: ১১০)

ভৰসা বা নিৰ্ভৰশীলতাঃ যেনে

وَعَلَى اللَّهِ فَتَوَكَّلُوا إِنَّ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ (سورة المائدة: 23)

অৰ্থ: আৰু তোমালোক কেৱল আল্লাহৰ ওপৰতেই নিৰ্ভৰ কৰা; যদি তোমালোক প্ৰকৃত মুমিন হোৱা। (ছুৰা আল-মায়িদাহ: ২৩)

আল্লাহ তাআলা আৰু কৈছেঃ

وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ (سورة الطلاق: 3)

অৰ্থ: যি ব্যক্তি সকলো অৱস্থাত একমাত্ৰ আল্লাহৰ ওপৰতেই নিৰ্ভৰশীল হয়, তাৰ বাবে তেৱেঁই (আল্লাহ) যথেষ্ট। (ছুৰা তালাক: ৩)

আগ্ৰহ আৰু ভয় মিশ্ৰিত শ্ৰদ্ধা ও বিনয়ঃ ইয়াৰ প্ৰমান:

إِنَّهُمْ كَانُوا يُسَارِعُونَ فِي الْخَيْرَاتِ وَيَدْعُونَنَا رَغَبًا وَرَهَبًا وَكَانُوا لَنَا خَاشِعِينَ (سورة الأنبياء: 90)

অৰ্থ: তেওঁলোক পূণ্যৰ কাম কৰিবলৈ সদায় তৎপৰ আছিল। আশা আৰু ভীতি সহাকৰে আমাকেই প্ৰাৰ্থনা কৰিছিল আৰু তেওঁলোক আমাৰ প্ৰতি বিনীত আছিল। (ছুৰা আন্বিয়া: ৯০)

অমঙ্গলৰ আশংকাঃ ইয়াৰ প্ৰমান:

فَلَا تَخْشَوْهُمْ وَاخْشَوْنِي وَلَا تَمَنِّعْ عَلَيَّكُمْ وَلَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ (سورة البقرة: 150)

অৰ্থ: গতিকৈ সিহঁতক ভয় নকৰিবা; কেৱল মোকহে ভয় কৰা যাতে মই তোমালোকৰ প্ৰতি মোৰ অনুগ্ৰহ সম্পূৰ্ণ কৰিব পাৰো আৰু তোমালোকে সুপথত পৰিচালিত হ'ব পাৰা। (ছুৰা বাকাৰাহ: ১৫০)

নৈকট্য লাভৰ কামনা আৰু কৃত পাপ কাৰ্যৰ বাবে অনুশোচনাঃ ইয়াৰ প্ৰমান

وَأَنْبِئُوا إِلَىٰ رَبِّكُمْ وَأَسْلُمُوا لَهُ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَكُمُ الْعَذَابُ ثُمَّ لَا تُنصَرُونَ (سورة الزمر: 54)

অৰ্থ: তোমালোক নিজ প্ৰতিপালকৰ অভিমুখী হোৱা আৰু তোমালোকলৈ শাস্তি অহাৰ আগেয়ে তেওঁৰ ওচৰত আত্মসমৰ্পণ কৰা, নহ'লে তোমালোকক ইয়াৰ পিছত কোনো ধৰণৰ সহায় কৰা নহব। (ছুৰা যুমাৰ: ৫৪)

সাহায্য প্ৰাৰ্থনা সম্পৰ্কে প্ৰমানঃ

إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ (سورة الفاتحة: 5)

অৰ্থ: আমি তোমাৰেই ইবাদত কৰোঁ আৰু তোমাৰ ওচৰতেই সাহায্য প্ৰাৰ্থনা কৰোঁ। (ছুৰা ফাতিহা: ৫)

আৰু হাদিছত আহিছে

إِذَا اسْتَعْنَتَ فَاسْتَعِينِ بِاللَّهِ. (مسند أحمد 4/233)

অৰ্থ: যেতিয়া সাহায্য বিচাৰিবা তেতিয়া কেৱল আল্লাহৰ ওচৰতেই (বিনম্ৰ ভাৱে) বিচাৰিবা। (আহমাদ ও তিৰমিজী, ৪/২৩৩)

আশ্ৰয় কামনা কৰাঃ ইয়াৰ প্ৰমান:

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ . مَلِكِ النَّاسِ (سورة الناس: 1-2)

অৰ্থ: কোৱা, “মই আশ্ৰয় বিচাৰিছোঁ মানৱ জাতিৰ প্ৰতিপালকৰ। মানৱ জাতিৰ অধিপতিৰ।” (ছুৰা নাছ: ১-২)

বিপন্ন ব্যক্তিৰ আশ্ৰয় প্ৰাৰ্থনাঃ ইয়াৰ প্ৰমান:

إِذْ تَسْتَغِيثُونَ رَبَّكُمْ فَاسْتَجَابَ لَكُمْ (سورة الأنفال: 9)

অৰ্থ: স্মৰণ কৰা,(সেই সময়ৰ কথা) যেতিয়া তোমালোকে (বিপন্ন অৱস্থাত) তোমালোকৰ প্ৰভুৰ ওচৰত সাহায্যৰ বাবে আবেদন জনাইছিল। তেতিয়া তেৱেঁই তোমালোকৰ আবেদনৰ সহঁৰি জনাইছিল। (ছুৰা আনফাল: ৯)

আত্মত্যাগ বা কোৰবানীঃ ইয়াৰ প্ৰমান:

قُلْ إِنْ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ. لَا شَرِيكَ لَهُ وَبِذَلِكَ أُمِرْتُ وَأَنَا أَوَّلُ
الْمُسْلِمِينَ (سورة الأنعام: 163-163)

অৰ্থ: কোৱা, নিশ্চয় মোৰ নামাজ, মোৰ কোৰবানী, আৰু মোৰ জীৱন-মৰণ বিশ্বজগতৰ প্ৰতিপালক আল্লাহৰ বাবেই। তেওঁৰ কোনো অংশীদাৰ নাই। এয়া মোৰ প্ৰতি আদিষ্ট হৈছে আৰু আনুগত্যৰে আল্লাহৰ ওচৰত নতশিৰ কৰা লোকসকলৰ ভিতৰত ময়েই প্ৰথম। (ছুৰা আনআম: ১৬২-১৬৩)

হাদিছত ইয়াৰ প্ৰমান:

لَعَنَ اللَّهُ مَنْ ذَبَحَ لِغَيْرِ اللَّهِ (مسلم 1978)

অৰ্থ: আল্লাহে সেই সকল লোকৰ প্ৰতি অভিশাপ দিয়ে যি সকলে আল্লাহৰ বাহিৰে আনৰ বাবে বলিদান দিয়ে। (মুছলিম, ১৯৭৮)

মান্নত: কোৰআনত ইয়াৰ প্ৰমান:

(سورة الدهر: 7) يُؤْفُونَ بِالَّذُورِ وَيَخَافُونَ يَوْمًا كَانَ شَرُّهُ مُسْتَطِيرًا

অৰ্থ: এওঁলোক হৈছে সেই সকল লোক যি সকলে মান্নত পূৰণ কৰে আৰু সেই দিনটোলৈ ভয় কৰে যি দিনটোৰ অপায় অমঙ্গল সৰ্বত্ৰ বিয়পি পৰিব।
(ছূৰা দাহ্ৰ: ৭)

الأصل الثاني

দ্বিতীয় মৌলিক নীতি

প্ৰমানপঞ্জীসহ ইছলাম ধৰ্ম সম্পৰ্কে পৰিচয় ও জ্ঞান লাভ কৰা। আৰু সেয়া হৈছে একক আৰু অদ্বিতীয় আল্লাহৰ ওচৰত পূৰ্ণ আত্ম সমৰ্পণ কৰা আৰু একাগ্ৰচিত্তে আৰু নিষ্ঠাৰ সৈতে তেওঁৰ আনুগত্য কৰা আৰু শ্বিৰ্ক ও মুশ্বৰিকৰ পৰা আতঁৰত থকা। ইয়াৰ তিনিটা পৰ্যায় আছে। যেনেঃ

(ক) ইছলাম (খ) ঈমান আৰু (গ) ইহছান।

المرتبة الأولى

প্রথম পর্যায়ঃ

ইছলাম

ইছলামৰ স্তম্ভ হৈছে পাঁচটা।

- ১) এই কথাৰ সাক্ষী দিয়া যে, আল্লাহৰ বাহিৰে আন কোনো সত্য উপাস্য নাই আৰু মুহাম্মাদ চাল্লাল্লা-হু আলাইহি অছাল্লাম তেওঁৰ প্ৰেৰিত ৰাছুল।
- ২) নামাজ প্ৰতিষ্ঠা কৰা।
- ৩) যাকাত প্ৰদান কৰা।
- ৪) বমজান মাহৰ ৰোজা ৰখা।
- ৫) হজ্জ কৰা।

প্রথম স্তম্ভৰ প্ৰমাণ। যেনে আল্লাহ তাআলাই কৈছেঃ

شَهِدَ اللَّهُ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَالْمَلَائِكَةُ وَأُولُو الْعِلْمِ قَائِمًا بِالْقِسْطِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ
(سورة آل عمران: 18)

অৰ্থ: আল্লাহে নিজে সাক্ষ্য দিছে যে তেওঁৰ বাহিৰে আন কোনো সত্য উপাস্য নাই; ফিৰিস্তা আৰু জ্ঞানবান সকলেও ন্যায়ৰ ভিত্তিত সাক্ষ্য দিছে যে সেই অসীম পৰাক্ৰমী সত্তাৰ বাহিৰে আন কোনো সত্য উপাস্য নাই। (ছুৰা আলে ঈমৰাণ:১৮)

অৰ্থাৎ- প্ৰকৃত পক্ষে তেৱেঁই একমাত্ৰ ইবাদতৰ যোগ্য। ইয়াৰ দুটা দিশ আছে এটা নেতিবাচক আৰু আনটো হৈছে ইতিবাচক। নেতিবাচক দিশটো হৈছে যেনে- আল্লাহৰ বাহিৰে আন কোনো সত্য উপাস্য নাই। ইয়াত সকলো উপাস্যৰ অস্বীকাৰ কৰা হৈছে। আৰু ইতিবাচক দিশটো হৈছে-‘সকলো ইবাদত একক ভাৱে আল্লাহৰ বাবেই সাব্যস্ত কৰা যেনেকৈ তেওঁৰ ৰাজত্বত কোনো অংশীদাৰ নাই ঠিক তেনেকৈ তেওঁৰ ইবাদততো কোনো অংশীদাৰ নাই।

ইয়াৰ স্পষ্ট ব্যাখ্যা এই আয়াতৰ দ্বাৰা বুজিব পাৰিব। আল্লাহ তাআলা কৈছে:

وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِ إِنَّنِي بَرَاءٌ مِّمَّا تَعْبُدُونَ . إِلَّا الَّذِي فَطَرَنِي فَإِنَّهُ سَيَهْدِينِ . وَجَعَلَهَا
كَلِمَةً بَاقِيَةً فِي عَقْبِهِ لَعَلَّهُمْ يُرْجَعُونَ (سورة الزخرف: 26-28)

অৰ্থ: স্মৰণ কৰা, ‘যেতিয়া ইব্ৰাহীম (আলাইহিছ ছালাম) এ তেওঁৰ পিতৃ আৰু জাতিৰ মানুহবিলাকক কৈছিল, তোমালোকে যিবিলাকক উপাসনা কৰা সিবিলাকৰ লগত মোৰ কোনো সম্পৰ্ক নাই। মোৰ সম্পৰ্ক কেৱল তেওঁৰ লগতহে যিজনে মোক সৃষ্টি কৰিছে। তেৱেঁই মোক সঠিক পথ দেখুৱাব। তেওঁ (আল্লাহ)(ইব্ৰাহীম আলাইহিছ ছালাম) ৰ এই কথাষাৰ তেওঁৰ বংশধৰসকলৰ মাজত যুগমীয়া বানী বনাই দিলে, যাতে তেওঁলোক সঠিক পথলৈ যুৰি আহে। (ছুৰা যুখ্ৰুফ: ২৬-২৮)

আল্লাহ তাআলা আৰু কৈছে:

قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ تَعَالَوْا إِلَى كَلِمَةٍ سَوَاءٍ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ أَلَّا نَعْبُدَ إِلَّا اللَّهَ وَلَا نُشْرِكَ بِهِ شَيْئًا وَلَا
يَتَّخِذَ بَعْضُنَا بَعْضًا أَرْبَابًا مِنْ دُونِ اللَّهِ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقُولُوا اشْهَدُوا بِأَنَّا مُسْلِمُونَ . (سورة آل عمران:

(64

অৰ্থ: কোৱা, ‘হে ঐশীপুথিপ্ৰাপ্তসকল! এনে এটি কথাৰ পিনে আহা য’ত আমাৰ আৰু তোমালোকৰ মিল আছে; সেয়া হ’ল আমি উভয়ে আল্লাহৰ

বাহিৰে আন কাৰো ইবাদত নকৰোঁ, তেওঁৰ লগত কাকো অংশীদাৰ নকৰোঁ আৰু আল্লাহৰ বাহিৰে আমাৰ মাজৰ পৰা কোনোৱে কাকো উপাস্য বুলি গ্ৰহণ নকৰোঁ। (এই কথা নামানি সিহঁতে যদি মুখ ঘূৰাই লয়) তেনেহঁলে কোৱা, তোমালোক সাক্ষী থাকা যে, আমি আল্লাহৰ প্ৰতি আত্মসমৰ্পিত মুছলিম। (ছুৰা আলে ঈমাৰাণ: ৬৪)

মুহাম্মাদ চাল্লাল্লা-হু আলাইহি অছাল্লাম যে তেওঁৰ প্ৰেৰিত ৰাছুল তাৰ প্ৰমাণ:

لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِنْ أَنْفُسِكُمْ عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا عَنِتُّمْ حَرِيصٌ عَلَيْكُمْ بِالْمُؤْمِنِينَ رَءُوفٌ رَحِيمٌ
(سورة التوبة: 128).

অৰ্থ: তোমালোকৰ পৰাই তোমালোকলৈ এজন আল্লাহৰ ৰাছুল আহিছে। তোমালোক বিপদাপন্ন হলে তেওঁ মনোকষ্ট পায়। তেওঁ তোমালোকৰ কল্যাণৰ কাৰণে আগ্ৰহী আৰু বিশ্বাসস্থাপনকাৰী সকলৰ বাবে তেওঁ স্নেহশীল, দয়ালু। (ছুৰা তাওবা: ১২৮)

মুহাম্মাদ চাল্লাল্লা-হু আলাইহি অছাল্লাম আল্লাহৰ প্ৰেৰিত ৰাছুল ইয়াৰ তাৎপৰ্য হৈছে যে তেওঁ যি আদেশ কৰে সেইটো অনসৰণ কৰা। তেওঁ যি বিষয়ে সংবাদ প্ৰদান কৰে সেইটো সত্য বুলি স্বীকাৰ কৰা। আৰু যি নিষেধ কৰে সেইটো বৰ্জন কৰা আৰু তেওঁৰ আদেশ অনুযায়ী আল্লাহৰ ইবাদত কৰা।

আল্লাহৰ একত্ববাদ, নামাজ আৰু যাকাত সম্পৰ্কে ব্যাখ্যা:

এই বিষয়ে পৱিত্ৰ কোৰআনৰ আয়াত:

وَمَا أَمْرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ حُنَفَاءَ وَيُقِيمُوا الصَّلَاةَ وَيُؤْتُوا الزَّكَاةَ وَذَلِكَ دِينُ الْقَيِّمَةِ . (سورة البينة: 5)

অৰ্থ: আৰু সিহঁতক কেৱল এই আদেশহে দিয়া হৈছিল যে, সিহঁতে আল্লাহৰ ইবাদত কৰিব, দ্বীন-ইছলামক তেওঁৰ বাবেই আন্তৰিকতাৰে আৰু

একাগ্রচিত্তে মানিব আৰু সম্পূৰ্ণ একনিষ্ঠভাৱে নামাজ প্ৰতিষ্ঠিত কৰিব আৰু যাকাত আদায় দিব। ইয়েই সত্য আৰু সুপ্ৰতিষ্ঠিত দ্বীন। (ছুৰা বাইয়্যিনাহ: ৫)

ৰোজা সম্পৰ্কে কোৰআনৰ বাণী:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ .
(سورة البقرة: 183)

অৰ্থ: হে ঈমানদাৰসকল! তোমালোকৰ প্ৰতি ৰোজা ফৰজ (অৱশ্য পালনীয় কৰ্তব্য হিচাপে ধাৰ্য) কৰা হৈছে যেনেকৈ তোমালোকৰ পূৰ্বৱৰ্তী লোকসকলৰ প্ৰতি ফৰজ কৰা হৈছিল যাতে তোমালোক ধৰ্মভীৰু হব পাৰা। (ছুৰা বাক্বাৰাহ: ১৮৩)

হজ্জ সম্পৰ্কে কোৰআনৰ আয়াত:

وَلِلَّهِ عَلَى النَّاسِ حِجُّ الْبَيْتِ مَنِ اسْتَطَاعَ إِلَيْهِ سَبِيلًا وَمَن كَفَرَ فَإِنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ عَنِ الْعَالَمِينَ .
(سورة آل عمران: 97)

অৰ্থ: হজ্জৰ বাবে এই ঘৰলৈ অহাৰ যাৰ সামৰ্থ আছে সি ইয়াত হজ্জ কৰিব আৰু কোনোৱে যদি এই নিৰ্দেশ পালন কৰিবলৈ অস্বীকাৰ কৰে তেনেহলে (সি জনা উচিত) আল্লাহ পৃথিৱীবাসীৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল নহয়। (ছুৰা আলে ঈমৰাণ: ৯৭)

المرتبة الثانية

দ্বিতীয় পৰ্যায়

ঈমান

ঈমানৰ শাখা-প্ৰশাখা ৭০ টাতকৈও অধিক। ইয়াৰ মাজত সৰ্বোত্তম হৈছে 'লা ইলা-হা ইল্লাল্লাহ' মৌখিক ভাৱে স্বীকাৰ কৰা। আৰু সৰ্বনিম্ন হৈছে বাস্তাৰ পৰা কষ্টদায়ক বস্ত আতঁৰোৱা। আৰু লাজ হৈছে ঈমানৰ এটা শাখা।

ঈমানৰ স্তম্ভ ছয়টা:

যথাঃ (১) আল্লাহ (২) ফিৰিস্তাসকল (৩) আকাশীগন্থ সমূহ (৪) বাছুলসকল (৫) কিয়ামতৰ দিৱস আৰু (৬) তাকদীৰ বা ভাগ্যৰ মঙ্গল-অমঙ্গলৰ প্ৰতি বিশ্বাস স্থাপন কৰা।

এই বিষয়ে কোৰআনৰ প্ৰমাণঃ

لَيْسَ الْبِرَّ أَنْ تُولُوا وُجُوهَكُمْ قِبَلَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ وَلَكِنَّ الْبِرَّ مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ
وَالْمَلَائِكَةِ وَالْكِتَابِ وَالرَّبِّينَ وَأَتَى الْمَالَ عَلَى حُبِّهِ ذَوِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسَاكِينَ وَابْنَ السَّبِيلِ
وَالسَّائِلِينَ وَفِي الرِّقَابِ وَأَقَامَ الصَّلَاةَ وَآتَى الزَّكَاةَ وَالْمُوفُونَ بِعَهْدِهِمْ إِذَا عَاهَدُوا وَالصَّابِرِينَ فِي
الْبَأْسَاءِ وَالضَّرَّاءِ وَحِينَ الْبَأْسِ أُولَئِكَ الَّذِينَ صَدَقُوا وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُتَّقُونَ . (سورة البقرة: 177)

অৰ্থ: তোমালোকে পূৰ্ব বা পশ্চিম পিনে মুখ কৰাটোৱেই পুণ্যৰ কাম নহয়। বৰঞ্চ প্ৰকৃত পুণ্যবান তেওঁহে যিজনে আল্লাহ, শেষ বিচাৰৰ দিন, ফিৰিস্তাসকল, আল্লাহৰ পৰা অৱতীৰ্ণ হোৱা পুথিসমূহ আৰু নবীসকলৰ প্ৰতি নিষ্ঠা আৰু আন্তৰিকতাৰে ঈমান আনে আৰু যিজনে নিজৰ ধন-সম্পদ আল্লাহৰ প্ৰতি থকা প্ৰেমৰ বাবে আত্মীয় স্বজন, অনাথ, দৰিদ্ৰ, অভাৱগ্ৰস্থ লোক, ভ্ৰমণৰত প্ৰবাসী, মগনীয়া আৰু দাস মুক্তিৰ বাবে ব্যয় কৰে আৰু যিজনে নামাজ প্ৰতিষ্ঠা কৰে, যাকাত আদায় দিয়ে, কোনো চুক্তি বা প্ৰতিজ্ঞা কৰিলে তাক পূৰণ কৰে; বিপদ-আপদ, অভাৱ-অনাটন, দুৰ্যোগ-বিভীষিকা আৰু হক-বাতিলৰ সংঘৰ্ষৰ সময়ত চৰম ধৈৰ্য অৱলম্বন কৰে; তেওঁলোকেই প্ৰকৃত সত্যবাদী আৰু পুণ্যবান। (ছুৰা বাকাৰাহ: ১৭৭)

আৰু তাকদীৰ বা ভাগ্য সম্পৰ্কে আহিছে:

إِنَّا كُلَّ شَيْءٍ خَلَقْنَاهُ بِقَدَرٍ . (سورة القمر: 49)

অর্থ: আমি প্রত্যেক বস্তুকে পরিমিত ভাবে একোটাকৈ ভাগ্য দি সৃষ্টি কৰিছোঁ।
(ছুৰা কামাৰ: ৪৯)

المرتبة الثالثة

তৃতীয় পর্যায়ে

ইহছান

ইহছানৰ স্তম্ভ মাত্ৰ এটা আৰু সেয়া হৈছে আল্লাহৰ ইবাদত এনেকৈ কৰা যে তুমি তেওঁক প্ৰত্যক্ষ কৰি আছা। আৰু যদি তুমি এনে অনুভৱ কৰিব নোৱাৰা তেন্তে মনত ৰাখিবা তেওঁ তোমাক প্ৰত্যক্ষ কৰি আছে। যেনে আল্লাহ তাআলা কৈছে:

إِنَّ اللَّهَ مَعَ الَّذِينَ اتَّقَوْا وَالَّذِينَ هُمْ مُحْسِنُونَ . (سورة النحل: 128)

অৰ্থ: নিশ্চয় আল্লাহ তেওঁলোকৰ লগত থাকে যিসকল পৰহেয়গাৰ আৰু যিসকল সৎকৰ্মপৰায়ণ। (ছুৰা নাহ্ল: ১২৮)

আল্লাহ তাআলা আৰু কৈছে:

وَتَوَكَّلْ عَلَى الْعَزِيزِ الرَّحِيمِ . الَّذِي يَرَاكَ حِينَ تَقُومُ . وَتَقَلِّبُكَ فِي السَّاجِدِينَ . إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ . (سورة الشعراء: 217-220)

অৰ্থ: সেইজন প্ৰবল পৰাক্ৰমী দয়াময়ৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰা। যিজনে সেই সময়তো দেখি থাকে যেতিয়া তুমি নামাজত থিয় হোৱা। আৰু নামাজ আদায়কাৰী সকলৰ মাজতো তোমাৰ গতিবিধি লক্ষ্য কৰি থাকে। নিশ্চয় তেওঁ সৰ্বশ্ৰোতা, সৰ্বজ্ঞ। (ছুৰা ছুআৰা: ২১৭-২২০)

আল্লাহ তাআলা আৰু কৈছে:

وَمَا تَكُونُ فِي شَأْنٍ وَمَا تَتْلُو مِنْهُ مِنْ قُرْآنٍ وَلَا تَعْمَلُونَ مِنْ عَمَلٍ إِلَّا كُنَّا عَلَيْكُمْ شُهُودًا إِذْ تُفِيضُونَ فِيهِ . (سورة يونس: 61)

অৰ্থ: (হে নবী!) তুমি যি অৱস্থাতেই নাথাকা কিয় আৰু কোৰআনৰ যি অংশৰ পৰাই পাঠ নকৰা কিয় আৰু (হে মানৱ জাতি!) তোমালোকে যিয়েই নকৰা কিয় তোমালোকে সেইবোৰত লিপ্ত হৈ থাকোতে আমি তোমালোকক লক্ষ্য কৰি থাকো। (ছুৰা ইউনুছ: ৬১)

এই বিষয়ে হাদিছৰ প্ৰমাণ হৈছে :

হজৰত ওমৰ (ৰাঃ) ৰ পৰা বৰ্ণিত, তেখেতে কয়, “এদিনাখন আমি নবী চাল্লাল্লা-ছ আলাইহি অছাল্লামৰ ওচৰত বহি আছিলো; এনেতে এজন কিচকিচীয়া কলা চুলি, অতি বগা পোছাক পৰিধান কৰা ব্যক্তি উপস্থিত হ’ল। তাৰ মাজত ভ্ৰমনৰ কোনো চিন-চাপ নাছিল অথচ আমি কোনোৱে তাক চিনিও নাপাওঁ। তাৰ পিছত তেওঁ নবী চাল্লাল্লা-ছ আলাইহি অছাল্লামৰ ওচৰত আঠু কাটি বহিলে আৰু দুয়ো হাত তেওঁৰ উৰুৰ ওপৰত ৰাখিলে। আৰু ক’লে, হে মুহাম্মাদ! মোক ইছলাম সম্পৰ্কে জ্ঞান প্ৰদান কৰক। নবী চাল্লাল্লা-ছ আলাইহি অছাল্লামে ক’লে:

১) সাক্ষী দিয়া যে, আল্লাহৰ বাহিৰে আন কোনো সত্য উপাস্য নাই। আৰু মুহাম্মাদ চাল্লাল্লা-ছ আলাইহি অছাল্লাম তেওঁৰ ৰাছুল।

২) নামাজ প্ৰতিষ্ঠা কৰা।

৩) যাকাত প্ৰদান কৰা।

৪) ৰমজান মাহৰ ৰোজা ৰখা।

৫) সক্ষম হ’লে হজ্জ কৰা।

ব্যক্তিজনে ক’লে, আপুনি ঠিকেই কৈছে। আমি আচৰিত হ’লো ব্যক্তিজন নিজেই প্ৰশ্ন কৰিছে আকৌ নিজেই কৈছে আপুনি ঠিকেই কৈছে।

তাৰ পিছত তেওঁ সুধিলে: মোক ঈমান সম্পৰ্কে জ্ঞান দিয়ক। নবী চাল্লাল্লা-ছ আলাইহি অছাল্লামে ক’লে:

আল্লাহ, ফিৰিস্তাসকল, তেওঁৰ কিতাপসমূহ, প্ৰেৰিত ৰাছলসকল, শেষ বিচাৰৰ দিন আৰু ভাগ্যৰ মঙ্গল-অমঙ্গলৰ ওপৰত বিশ্বাস স্থাপন কৰা।

তাৰ পিছত তেওঁ সুধিলে মোক ইহছান সম্পৰ্কে সংবাদ দিয়ক। নবী চাল্লাল্লা-
ছ আলাইহি অছাল্লামে কলেঃ

তুমি আল্লাহৰ ইবাদত এনেকৈ কৰা যেন তুমি আল্লাহক দেখি আছা আৰু
যদি এইটো অনুভৱ কৰিব নোৱাৰা তেন্তে অনুভৱ কৰিবা যে, আল্লাহে
তোমাক দেখি আছে।

তাৰ পিছত তেওঁ সুধিলেঃ মোক কিয়ামত সম্পৰ্কে জ্ঞান দিয়ক। নবী চাল্লাল্লা-
ছ আলাইহি অছাল্লামে কলেঃ

প্ৰশ্নকাৰীতকৈ উত্তৰ দিওঁতা বেছি নাজানে।

তাৰ পিছত ব্যক্তিজনে কিয়ামতৰ নিদৰ্শনসমূহ জানিব খুজিলে। নবী চাল্লাল্লা-
ছ আলাইহি অছাল্লামে কলে,ঃ

যেতিয়া দাসীয়ে নিজৰ মালিকক জন্ম দিব। সম্পদ ও বস্ত্ৰহীন ছাগলী-
ৰখীয়াসকলে সুউচ্চ অট্টালিকাত বসবাস কৰিব। তেতিয়াই কিয়ামতৰ
আগমন ঘটিব।

বৰ্ণনাকাৰীয়ে কয় ব্যক্তিজন উভতি গ'ল। তাৰ পিছত আমি অলপমান নিৰব
হৈ থাকিলো। আৰু নবী চাল্লাল্লা-ছ আলাইহি অছাল্লামে ক'লে তেওঁ আছিল
জীৱাইল আলাইহিছ ছালাম। তোমালোকক তোমালোকৰ দ্বীন সম্পৰ্কে
অৱগত কৰাবলৈ আহিছিল।

الأصل الثالث

তৃতীয় মৌলিক নীতি

নবী মুহাম্মাদ চাল্লাল্লা-ছ আলাইহি অছাল্লাম সম্পৰ্কে জানিবলগীয়া কিছু কথাঃ

মুহাম্মাদ চালাল্লা-ছ আলাইহি অছাল্লাম আব্দুল্লাহৰ পুত্ৰ, আব্দুল্লাহৰ পিতা আব্দুল মুত্তালিব, আৰু তেওঁৰ পিতা হাচিম। হাচিম কুৰাইচ বংশধৰ আৰু কুৰাইচ আৰব গোষ্ঠীৰ মাজত শেষ্ঠ গোষ্ঠী। এই গোষ্ঠী ইব্ৰাহীম (আ:)ৰ পুত্ৰ ঈছমাঈল (আ:)ৰ বংশধৰ। আমাৰ প্ৰিয় নবী মুহাম্মাদ চালাল্লা-ছ আলাইহি অছাল্লামৰ প্ৰতি কৰুণা ও শান্তি অৱতীৰ্ণ হওক। তেওঁ মক্কাত জন্ম গ্ৰহণ কৰে। তেওঁ ৬৩ বছৰ জীৱিত আছিল। নবুওৱাত প্ৰাপ্তিৰ পূৰ্বে ৪০ (চল্লিশ) বছৰ আৰু নবী ও ৰাছুল হৈ ২৩ (তেইশ) বছৰ অতিবাহিত কৰে। ছুৰা “ইকৰা” আৰু ছুৰা “মুদ্দাছছিব” অৱতীৰ্ণ হোৱাৰ লগে লগে তেওঁ যথা ক্ৰমে নবুওৱত ও ৰিছালত প্ৰাপ্ত হৈছে। শ্বিকৰৰ পৰা সতৰ্ক কৰাৰ বাবে আৰু অধিতীয় আল্লাহৰ একত্ৰবাদ প্ৰচাৰৰ বাবে নিজস্ব সংবাদবাহক হিচাপে আল্লাহে তেওঁক প্ৰেৰণ কৰিছিল। যেনে আল্লাহ তাআলা কৈছে:

يَا أَيُّهَا الْمُدَّثِّرُ. قُمْ فَأَنْذِرْ. وَرَبَّكَ فَكَبِّرْ. وَوَيْلَكَ فَطَهِّرْ. وَالرُّجْزَ فَاهْجُرْ. وَلَا تَمُنْ تُسْتَكْبِرُ.
(سورة المدثر: 1-7)

অৰ্থ: হে কম্বলেৰে দেহাবৃতকাৰী! উঠা আৰু সতৰ্ক কৰি দিয়া। আৰু তোমাৰ প্ৰতিপালকৰ শ্ৰেষ্ঠত্ব ঘোষণা কৰা। তোমাৰ পোছাক-পৰিধান পৰিষ্কাৰ ৰাখিবা। আৰু অপৰিচ্ছন্নতা-অপৰিত্ৰতাৰ পৰা আঁতৰত থাকিবা। অধিক পোৱাৰ আশাত কাকো অনুগ্ৰহ নকৰিবা। আৰু তোমাৰ প্ৰভুৰ বাবে ধৈৰ্য ধাৰণ কৰা। (ছুৰা মুদ্দাছছিব: ১-৭)

قُمْ فَأَنْذِرْ

উঠা আৰু সতৰ্ক কৰি দিয়াঃ অৰ্থাৎ শ্বিকৰ বিৰুদ্ধে সতৰ্ক কৰা আৰু তাওহীদৰ প্ৰতি আহ্বান জনোৱা।

وَرَبَّكَ فَكَبِّرْ

আৰু তোমাৰ প্ৰভুৰ শ্ৰেষ্ঠত্ব ঘোষণা কৰাঃ অৰ্থাৎ তাওহীদৰ দ্বাৰা আল্লাহৰ মহত্ব প্ৰচাৰ কৰা।

وَيَبِّأَبِكَ فَطَهَّرَ

তোমাৰ পোছাক পৰিষ্কাৰ ৰাখিবা। অৰ্থাৎ আমলসমূহ স্বিৰ্কমুক্ত ৰাখিবা।

وَالرُّجْزَ فَاهْجُرْ

আৰু অপৰিচ্ছন্নতা-অপৰিত্ৰতাৰ পৰা আঁতৰত থাকিবা। অৰ্থাৎ মূৰ্তি পূজা আৰু মূৰ্তি পূজক সকলৰ পৰা আঁতৰত থাকিবা আৰু সিহঁতক সম্পূৰ্ণ ৰূপে অস্বীকাৰ কৰিবা।

তেখেত (নবী মুহাম্মাদ চালাল্লা-হু আলাইহি অছাল্লাম) বহু বছৰ অদ্বিতীয় আল্লাহৰ প্ৰচাৰ কাৰ্য চলোৱাৰ পিছত মিৰাজত গৈ পাঁচ ওৱাক্ত নামাজ প্ৰতিষ্ঠা কৰাৰ আদেশ লৈ আহে। তাৰ পিছত মক্কা মহানগৰীত উক্ত নামাজ তিনি বছৰ পৰ্যন্ত সূচাৰুৰূপে সম্পাদন কৰাৰ পিছত মদীনালৈ হিজৰত কৰাৰ আদেশ পায়।

হিজৰতৰ অৰ্থ স্বিৰ্ক-কলুষিত স্থান পৰিত্যাগ কৰি ইছলামী ৰাজ্যৰ অভিমুখি হোৱা। উম্মতে মুহাম্মদিয়াৰ ওপৰত স্বিৰ্ক-কলুষিত স্থানৰ পৰা ইছলামী ৰাজ্যলৈ হিজৰত কৰাটো ফৰজ কৰি দিয়া হৈছে। এই হিজৰত কিয়ামত পৰ্যন্ত অক্ষুন্ন ও অব্যাহত থাকিব। এই বিষয়ে পৰিত্ৰ কোৰআনৰ বাণী:

إِنَّ الَّذِينَ تَوَفَّاهُمُ الْمَلَائِكَةُ ظَالِمِي أَنْفُسِهِمْ قَالُوا فِيمَ كُنْتُمْ قَالُوا كُنَّا مُسْتَضْعَفِينَ فِي الْأَرْضِ قَالُوا أَلَمْ تَكُنْ أَرْضَ اللَّهِ وَاسِعَةً فَتُهَاجِرُوا فِيهَا فَأُولَئِكَ مَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ وَسَاءَتْ مَصِيرًا . إِلَّا الْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الرِّجَالِ وَالنِّسَاءِ وَالْوِلْدَانَ لَا يَسْتَطِيعُونَ حِيلَةً وَلَا يَهْتَدُونَ سَبِيلًا . فَأُولَئِكَ عَسَى اللَّهُ أَنْ يَعْفُوَ عَنْهُمْ وَكَانَ اللَّهُ عَفُورًا غَفُورًا . (سورة النساء: 97-99)

অৰ্থ: যিসকলে নিজে নিজৰ অনিষ্ট সাধে, ফিৰিস্তাসকলে সিহঁতৰ প্ৰাণ হৰণ কৰাৰ সময়ত সিহঁতক সোধে, 'তোমালোকে কি অৱস্থাত আছিলো? তেওঁলোকে উত্তৰত কয়, 'আমি এই দেশত নিৰ্যাতিত আৰু অতিদুৰ্বল আছিলোঁ।' ফিৰিস্তা সকলে কয়, 'আল্লাহৰ পৃথিৱী প্ৰশস্ত নাছিল নে? এনে লোকৰ বাসস্থল জাহান্নাম। ই অতি জঘন্য ঠাই। কিন্তু যিবিলাক পুৰুষ-মহিলা, শিশু, অসহায়, উপায়হীন আছিল তেওঁলোকে পৰিত্ৰাণৰ উপায় পোৱা নাছিল আৰু ক'লে যাব তাকো জনা নাছিল, আল্লাহে সিহঁতক ক্ষমা কৰিব বুলি আশ্বাস দিছে। আল্লাহ মাৰ্জনাকাৰী, ক্ষমাশীল। (ছুৰা নিছা: ৯৭-৯৯)

আৰু কৈছে:

يَا عِبَادِيَ الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّ أَرْضِي وَاسِعَةٌ فَإِيَّايَ فَاعْبُدُونِ . (سورة العنكبوت: 56)

অৰ্থ: হে বিশ্বাসস্থাপনকাৰী মোৰ বান্দাসকল! **নিশ্চয়** মোৰ পৃথিৱীখন বিশাল। এতেকে তোমালোক কেৱল মোৰহে ইবাদত কৰা। (ছুৰা আনকাবুত: ৫৬)

ঈমাম বাগৰী (ৰ:) এ কয়:

“এই আয়াত অৱতীৰ্ণ হোৱাৰ কাৰণ হ'ল যে, যি সকল মুছলমান মস্কাৰ পৰা হিজৰত কৰা নাছিল, আল্লাহ তেওঁলোকক বিশ্বাসী বুলি কৈছে।

হিজৰতৰ সমৰ্থনত হাদিছৰ প্ৰমাণঃ

لَا تَنْقَطِعُ الْهَجْرَةُ حَتَّى تَنْقَطِعَ التَّوْبَةُ، وَلَا تَنْقَطِعَ التَّوْبَةُ حَتَّى تَطْلُعَ الشَّمْسُ مِنْ مَغْرِبِهَا. (رواه ابو داؤود: 2479)

অৰ্থ: “তাওবা বন্ধ নোহোৱা লৈকে হিজৰত বন্ধ নহয়, আৰু সূৰ্য পশ্চিম ফালৰ পৰা উদয় নোহোৱা লৈকে তাওবাৰ দুৱাৰো বন্ধ নহব।”(আবু দাউদ ২৪৭৯)

নবী চাৰ্লান্না-ছ আলাইহি অছাৰ্লাম মদীনাতে উপস্থিত হোৱাৰ পিছত আন আন আদেশসমূহ প্ৰদান কৰা হয়। যেনে যাকাত, দান-খয়ৰাত, ৰোজা, কা'বা গৃহ পৰিদৰ্শন, আজান, জিহাদ, সৎ কামৰ আদেশ আৰু অসৎ কামৰ পৰা মানুহক নিষেধ কৰা ইত্যাদি।

হিজৰতৰ পিছৰ দহ বছৰ সময়তে মদীনাতে অতিবাহিত কৰে। তাৰ পিছত তেওঁ পৰলোকগমন কৰে। (তেওঁৰ ওপৰত অসংখ্য দৰুদ ও শান্তি বৰ্ষিত হওক)

তেওঁৰ প্ৰচাৰিত ধৰ্ম কিয়ামত পৰ্যন্ত প্ৰতিষ্ঠিত থাকিব। তেওঁ তেওঁৰ উম্মতক যাৱতীয় সৎ কৰ্ম সম্পৰ্কে অৱহিত কৰি দিছে আৰু যাৱতীয় অসৎ কামৰ পৰা সতৰ্ক কৰিছে।

তেওঁ দেখুৱাই যোৱা সৰ্বোত্তম পথটো হৈছে তাওহীদৰ পথ। আৰু তেওঁ সেই সমূহ পথ দেখুৱাইছে যিটো আৰ্হাৰ ওচৰত প্ৰিয় আৰু তেওঁৰ পছন্দনীয়। আৰু তেওঁ সতৰ্ক কৰা সৰ্ব নিকৃষ্ট বস্তুটো হৈছে 'শ্বিৰ্ক' আৰু সেই সমূহ কাম যিবোৰ আৰ্হাৰে অপছন্দ কৰে।

আৰ্হাৰ ছুবহানাছ অতাতালা নবী চাৰ্লান্না-ছ আলাইহি অছাৰ্লামক এই নিখিল ধৰণীৰ সকলো মানৱ ও জ্বীন জাতিৰ প্ৰতি প্ৰেৰণ কৰিছে। আৰু সমগ্ৰ জ্বীন জাতি ও মানৱৰ প্ৰতি তেওঁৰ আনুগত্য অপৰিহাৰ্য কৰি দিছে।

এই বিষয়ে আৰ্হাৰ তাতালা কৈছে:

قُلْ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ جَمِيعًا . سورة الأعراف: (158)

অৰ্থ: কোৱা (হে মুহাম্মদ চাৰ্লান্না-ছ আলাইহি অছাৰ্লাম!) হে মানৱ সম্প্ৰদায়! মই আৰ্হাৰ তৰফৰ পৰা তোমোলোক সকলোৰ বাবে প্ৰেৰিত ৰাছুল। (ছুৰা আল আৰাফ: ১৫৮)

মহান আল্লাহ তা'আলা তেওঁৰ নবীৰ জৰিয়তে এই ধৰ্মক পৰিপূৰ্ণ কৰি দিছে।
এই বিষয়ে আল্লাহ তাআলা কৈছে:

الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتْمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيْتُ لَكُمُ الْإِسْلَامَ دِينًا. (سورة
المائدة: 3)

অৰ্থ: আজি মই তোমালোকৰ বাবে তোমালোকৰ ধৰ্মক পূৰ্ণাঙ্গ কৰি দিলো
আৰু মোৰ অনুগ্রহ তোমালোকৰ বাবে সম্পূৰ্ণ কৰিলো আৰু তোমালোকৰ
বাবে ইছলামক ধৰ্ম হিচাপে মনোনীত কৰিলো। (ছুৰা আল- মায়িদা: ৩)

নবী মুহাম্মাদ চালালা-হু আলাইহি অছালামৰ মৃত্যু সম্পৰ্কে আল্লাহৰ বাণী:

إِنَّكَ مَيِّتٌ وَإِنَّهُمْ مَيِّتُونَ. ثُمَّ إِنَّكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عِنْدَ رَبِّكُمْ تَخْتَصِمُونَ. (سورة الزمر: 30-31)

অৰ্থ: (হে নবী!) নিশ্চয় তোমাৰ মৃত্যু হ'ব আৰু সিহঁতৰো মৃত্যু হ'ব। শেষত
কিয়ামতৰ দিনা তোমালোক সকলোৱেই তোমালোকৰ প্ৰভুৰ ওচৰত নিজৰ
নিজৰ বাদ-বিবাদ বোৰ দাঙি ধৰিবা। (ছুৰা যুমাৰ: ৩০-৩১)

মৃত্যুৰ পিছত কিয়ামতৰ দিনা সকলোকে পনৰুখিত কৰা হ'ব।

এই বিষয়ে কোৰআন মাজীদত অসংখ্য প্ৰমাণ আছে: যেনে:

مِنْهَا خَلَقْنَاكُمْ وَفِيهَا نُعِيدُكُمْ وَمِنْهَا نُخْرِجُكُمْ تَارَةً أُخْرَى. (سورة طه: 55)

অৰ্থ: আমি ইয়াৰ (মাটিৰ) পৰাই তোমালোকক সৃষ্টি কৰিছো আৰু তালৈকে
তোমালোকক ঘূৰাই নিম আৰু তাৰ পৰাই তোমালোকক আকৌ এবাৰ
উলিয়াই আনিম। (ছুৰা তা-হা: ৫৫)

আৰু কৈছে:

وَاللَّهُ أَنْبَتَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ نَبَاتًا . ثُمَّ يُعِيدُكُمْ فِيهَا وَيُخْرِجُكُمْ إِخْرَاجًا . (سورة نوح: 17-18)

অর্থ: আল্লাহে তোমালোকক মাটিৰ পৰা উদ্ভিদৰ দৰে বিস্ময়কৰ ভাৱে উদ্ভূত কৰিছে। পিছত তেৱেঁই তোমালোকক এই মাটিলৈ উভতাই নিব আৰু তাৰ পৰাই তোমালোকক পুনৰাই উলিয়াই দিব। (ছুৰা নুহ: ১৭-১৮)

আৰু পুনৰুত্থানৰ পিছত প্ৰত্যেক জ্বিন ও মানৱৰ আতি গুৰুকৈ হিচাপ-নিকাচ লোৱা হ'ব আৰু সিহঁতৰ আমল অনুসৰি তেওঁলোকক পুৰস্কাৰ অথবা শাস্তি প্ৰদান কৰা হ'ব।

এই বিষয়ে আল্লাহ তাআলা কৈছে:

وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ لِيَجْزِيَ الَّذِينَ أَسَاءُوا بِمَا عَمِلُوا وَيَجْزِيَ الَّذِينَ أَحْسَنُوا
بِالْحُسْنَى . (سورة النجم: 31)

অর্থ: আকাশমণ্ডল আৰু পৃথিৱীত যি আছে সেই সকলোবোৰৰে গৰাকী আল্লাহ, যাতে তেওঁ দনীতিপৰায়ণবিলাকক সিহঁতৰ কৰ্মৰ প্ৰতিফল দিব পাৰে আৰু সৎকৰ্মসকলক ভাল পুৰস্কাৰ প্ৰদান কৰিব পাৰে। (ছুৰা নাজ্‌ম: ৩১)

আৰু যি সকলে পুনৰুত্থানক অস্বীকাৰ কৰে তেওঁলোক কাফিৰ। প্ৰমাণঃ

رَعَمَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنْ لَنْ يُبْعَثُوا قُلْ بَلَىٰ وَرَبِّي لَتُبْعَثُنَّ ثُمَّ لَتُنَبَّؤُنَّ بِمَا عَمِلْتُمْ وَذَلِكِ عَلَى اللَّهِ بَيْسِيرٌ .
(سورة النعابن: 7)

অর্থ: অবিশ্বাসকাৰীবিলাকে দৃঢ়ভাৱে দাবী কৰে যে, মৃত্যুৰ পিছত সিহঁতক কেতিয়াও পুনৰাই উঠোৱা নহ'ব। সিহঁতক কোৱা, 'নিশ্চয় হ'ব, মোৰ প্ৰভুৰ শপত, তোমালোকক অৱশ্যই পুনৰাই উঠোৱা হ'ব। তোমালোকে যি

কৰিছিল। তেতিয়া সেয়া তোমালোকক জনাই দিয়া হ'ব; আৰু এনে কৰা আল্লাহৰ পক্ষে তেনেই উজু"। (ছূৰা তাগাবুন: ৭)

আল্লাহ তা'আলা সকলো নবীসকলক শুভ সংবাদ প্ৰদানকাৰী আৰু সতৰ্ককাৰী হিচাপে প্ৰেৰণ কৰিছিল। প্ৰমাণঃ

رُسُلًا مُبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ لِئَلَّا يَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَى اللَّهِ حُجَّةٌ بَعْدَ الرُّسُلِ. (سورة النساء: 165)

অৰ্থ: বাছুলসকলক সু-সংবাদদাতা আৰু সাৱধানবাণী শুনাওঁতা ৰূপে প্ৰেৰণ কৰিছিলো যাতে তেওঁলোকক পঠোৱাৰ পিছত আল্লাহৰ বিপক্ষে মানুহৰ কোনো যুক্তি নাথাকে"। (ছূৰা নিছা: ১৬৫)

বাছুলসকলৰ মাজত সৰ্ব প্ৰথম বাছুল নুহ আলাইহিচ ছালাম আৰু সৰ্বশেষ বাছুল নবী মুহাম্মাদ চালাল্লা-হ আলাইহি অছালাম আৰু তেওঁ সংবাদবাহক নবী ও বাছুল সকলৰ মাজত মোহৰ স্বৰূপ। নুহ আলাইহিচ ছালাম সৰ্ব প্ৰথম বাছুল তাৰ প্ৰমাণঃ

إِنَّا أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ كَمَا أَوْحَيْنَا إِلَى نُوحٍ وَالنَّبِيِّينَ مِنْ بَعْدِهِ. (سورة النساء 163)

অৰ্থ: (হে মুহাম্মাদ!) নিশ্চয় আমি তোমাৰ প্ৰতি ৰহী পঠাইছো, যেনেকৈ নুহ (আলাইহিচ ছালাম)আৰু তেওঁৰ পৰৱৰ্তী নবীসকলৰ প্ৰতি পঠাইছিলো।" (ছূৰা নিছা: ১৬৩)

নুহ আলাইহিচ ছালামৰ পৰা মুহাম্মাদ চালাল্লা-হ আলাইহি অছালাম পৰ্যন্ত প্ৰতিটো জাতিৰ ওচৰত সংবাদবাহক প্ৰেৰণ কৰা হৈছিল, যাতে তেওঁলোক কেৱল আল্লাহৰ ইবাদত কৰে আৰু তাওতক পৰিহাৰ কৰে। প্ৰমাণঃ

وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنْ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ. (سورة النحل: 36)

অৰ্থ: নিশ্চয় আমি প্ৰত্যেক জাতিলৈ একোজনকৈ ৰাছুল প্ৰেৰণ কৰিছোঁ আৰু তেওঁলোকৰ জৰিয়তে আমি সকলোকে সতৰ্ক কৰি দিছোঁ যে, “আল্লাহৰ ইবাদত কৰা আৰু তাগুতক পৰিহাৰ কৰা”। (ছুৰা নাহ্ল: ৩৬)

আল্লাহ ছুবহানাছ অতাআলা সকলো মানুহকে তেওঁৰ প্ৰতি বিশ্বাস স্থাপন আৰু তাগুতক (আল্লাহ ব্যতীত আনৰ উপাসনা কৰাক) অস্বীকাৰ কৰাৰ আদেশ প্ৰদান কৰিছে।

প্ৰখ্যাত মনীষী আল্লামা ইবনুল কাযিয়ম (ৰ:) কৈছে:

তাগুত শব্দৰ অৰ্থ হৈছে সীমালঙ্ঘন কাৰী ব্যক্তি। ব্যক্তিজন উপাস্যও হব পাৰে আৰু উপাসনাকাৰীও হব পাৰে, অনুগত ব্যক্তিও হব পাৰে আৰু যাৰ অনুগত্য কৰা হয় সেই ব্যক্তিও হব পাৰে। বহু প্ৰকাৰৰ তাগুত আছে। তাৰে প্ৰধান প্ৰকাৰ হৈছে পাঁচটাঃ যেনে

- ✳ চয়তান (ইয়াৰ ওপৰত আল্লাহৰ অভিশাপ নিপতিত হওক)
- ✳ যাৰ উপাসনা কৰা হয় সি নিজ উপাসনাত সন্মত।
- ✳ যি ব্যক্তি নিজ উপাসনাৰ বাবে মানুহক আহ্বান জনায়।
- ✳ যি ব্যক্তি অদৃশ্য বা ভৱিষ্যত জ্ঞানৰ দাবী কৰে।
- ✳ যি ব্যক্তি কোৰআনৰ **বাহিৰে** আন কোনো বিধি-বিধান অনুসৰি শাসনকাৰ্য পৰিচালনা কৰে।

আল্লাহ তাআলা কৈছে:

لَا إِكْرَاهَ فِي الدِّينِ قَدْ تَبَيَّنَ الرُّشْدُ مِنَ الْغَيِّ فَمَنْ يَكْفُرْ بِالطَّاغُوتِ وَيُؤْمِنْ بِاللَّهِ فَقَدْ
اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَىٰ لَا انْفِصَامَ لَهَا وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ. (سورة البقرة: 256)

অৰ্থ: ধৰ্মৰ ক্ষেত্ৰত কোনো জোৰ-জবৰদস্তি নাই। নিশ্চয় ব্ৰান্ত পথৰ পৰা সত্যৰ পথ পৃথক হৈ স্পষ্টভাৱে প্ৰকাশিত হৈছে। গতিকে যিয়ে তাগুত সমূহক অস্বীকাৰ কৰি আল্লাহৰ প্ৰতি ঈমান আনে, তেওঁ

যেনিবা এনে এডাল মজবুত ডাঙৰ ৰচীত দৃঢ়ভাৱে খামোচ মাৰি ধৰে,
যিডাল কেতিয়াও চিঙি নাযায়। আল্লাহ সৰ্ব শ্ৰোতা, সৰ্বজ্ঞ”। (ছুৰা
বাকাৰা: ২৫৬)

এইটোৱে হৈছে ‘লা ইলা-হা ইল্লাল্লা-হ’ৰ অৰ্থ বা তাৎপৰ্য।

আৰু হাদিছত কোৱা হৈছে:

رَأْسُ الْأَمْرِ الْإِسْلَامُ وَعُمُودُهُ الصَّلَاةُ وَذُرْوَةُ سَنَامِهِ الْجِهَادُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ

অৰ্থ: সকলোতকৈ শীৰ্ষত হৈছে ইছলাম আৰু ইছলামৰ স্তম্ভ হৈছে
নামাজ, আৰু ইয়াৰ উচ্চ শৃঙ্গ হৈছে আল্লাহৰ পথত যুদ্ধ কৰা। (ছুনান
আল কুবৰা লিন নাছায়ী: ১১৩৩০)

আল্লাহ সকলো বিষয়ে অৱগত।

الحمد لله بنعمته تتم الصالحات

সমাপ্ত

